

Recenzja książki „Co nam zostało z tamtych lat. Dziedzictwo PRL”

Jerzego Eislera

Po książkę „Co nam zostało z tamtych lat. Dziedzictwo PRL” sięgnęłam, ponieważ do naszej szkolnej biblioteki w Kleszczowie zostało zakupionych wiele nowości czytelniczych z 2016 roku o tematyce związanej m.in. z historią naszego kraju, której tajniki pragnę zgłębiać. Jak sam tytuł sugeruje, książka opowiada o Polsce w czasach PRL, które z perspektywy osób doświadczających ich realiów nie są odległe, lecz dla młodego pokolenia znane są głównie z opowiadań starszych. Oprócz tematyki, do przeczytania książki zachęca również jej opis, który poprzedzony jest ciekawymi pytaniami, na które odpowiedzi możemy znaleźć w treści. Autor swój utwór określa jako refleksję nad przeszłością, codziennym życiem tamtych czasów i tym, co nam z nich pozostało.

Jerzy Eisler jest znanym polskim historykiem oraz profesorem nauk humanistycznych. W latach 1977-1981 był członkiem PZPR i wchodził w skład egzekutywy POP PZPR w Instytucie Historii PAN. Wykładał historię w Wyższej Szkole Mazowieckiej i na Uniwersytecie Warszawskim. W latach 1994-1997 był dyrektorem Szkoły Podstawowej i Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza przy Ambasadzie RP w Paryżu. Jego praca naukowa skupia się wokół historii najnowszej Polski (w tym okresie PRL), a także na badaniach poświęconych Francji. Profesor otrzymał m.in. „Złoty Krzyż Zasługi” i „Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi w badaniu, dokumentowaniu i upamiętnianiu historii Marca '68”.

Książka dokładnie opisuje, jak wyglądały struktury wojskowe w początkowym okresie PRL i o sytuacji członków AK w tych czasach. Zgłębiając jej treści napotkamy się na liczne objaśnienia, które dostarczają nam dodatkowych informacji o osobach wspomnianych w tekście lub wyjaśniają jego fragmenty. Dzięki lekturze możemy dowiedzieć się także, jak powstawało i umacniało się nowe państwo – Polska Rzeczpospolita Ludowa oraz jak krwawo przebiegał ten proces. Nie mogło również zabraknąć wzmianki o wydarzeniach w Poznaniu w 1956r. i schyłku okresu stalinowskiego, kiedy to ponownie próbowano zawalczyć o własne prawa. Książka jest też w stanie przybliżyć nam postać Władysława Gomułki i jej wkład w kształtowanie sytuacji politycznej Polski w drugiej połowie XX w. Opisane zostało także położenie kościoła katolickiego w socjalistycznej rzeczywistości oraz Milenium '66, czyli tysięczna rocznica chrztu Polski. Z treści można dowiedzieć się także o wojnie sześciodniowej, która miała dla naszego wojska różnorodne konsekwencje. Dzięki książce Eislera możemy także poznać liczne szczegóły dotyczące działalności „Solidarności” oraz sporów związanych ze stanem wojennym i zdobyć wiedzę na temat jego przebiegu. Po przedstawieniu sytuacji poszczególnych struktur politycznych i wojskowych, znajdują się informacje o tym, jak zaczęła powstawać III Rzeczpospolita po zmięczeniu PRL. Wydarzenia w książce nie są przedstawiane w pełni chronologicznie, co udowadnia nagły powrót do sytuacji AK i życia codziennego w Warszawie w okresie planu sześcioletniego. Ten fragment znacznie przybliży nas do życia codziennego ludzi, pozwala poznać ich rozrywki oraz stosunek do władz. Następnie przedstawione jest porównanie stalinizmu w Polsce i ZSRR oraz opisane zostało dokładnie na czym polegał kult Stalina w naszym kraju, i sytuacja po jego śmierci. Autor nie zapomniał wspomnieć o Polskim Radiu i jego postawie wobec wydarzeń w kraju w

1956 roku. Oprócz Władysława Gomułki możemy poznać osobę Kardynała Stefana Wyszyńskiego i ich wizje Polski. W książce możemy również znaleźć informacje dotyczące polskich filmów z lat sześćdziesiątych i sposób, w jaki przedstawiały oficerów Milicji Obywatelskiej. Szczególnie ciekawe są wzmianki o aktorach tamtego okresu. Przedstawione zostały także mity i stereotypy w PRL takie jak: mit „dziewiczego początku”, „suwerennej PRL”, o „Ziemiach Odzyskanych” i wiele innych. Na koniec następuje przytoczenie różnic i podobieństw PRL oraz III Rzeczypospolitej, podsumowanie tego, co zostało nam z tamtych lat, i refleksja nad tym jaki wpływ, przyzwyczajenia mają ludzie na dzisiejsze czasy, którzy żyli w tamtym okresie.

Książka Jerzego Eislera zawiera bardzo dużo rozbudowanych informacji na temat PRL, jednak przeważa w niej przedstawianie faktów historycznych. W ten sposób możemy wiele dowiedzieć się o polityce, konfliktach i represjach, jednak odczuwamy niedosyt po rozdziałach dotyczących zwykłych ludzi, ponieważ nie opisują w pełni ich sytuacji, lecz obsypują nas dodatkową porcją „suchych” faktów, które nie dotyczą tylko samych obywateli. „Dziedzictwo PRL. Co nam zostało z tamtych lat” może nie okazać się dobrym wyborem dla osób poszukujących prostej lektury, która dodatkowo przybliży okres PRL. Jednak osoby zainteresowane tymi czasami, głodne wszelkich informacji z pewnością znajdą w niej coś dla siebie.

Dominika Kmieciak kl. I a